

Részletek Apor püspök beszédeiből

1. Teremtés

Ez a világ, ami van, Istennek köszönheti létét. A semmiből alkotta Isten a mindenséget. Ebben van az Ő végtelen felsőbbisége minden más felett, aki bármit alkot. Mert alkot az ember is, de előbb megvolt az anyag, melyet alakított, formált. De teremteni csak Isten képes. Mily nagyszerű az, amit Isten a semmiből teremtett! A láthatatlan angyaltól kezdve, aki a tiszta szellem világába tartozik, végig az anyagvilágon, növényvilágon, állatvilágon keresztül az emberig. Mily tarkasága, változatossága, sokfélesége az Isten teremtményeinek csak itt a földön! És ki tudja, milyeneket rejt magában a tenger mélye, vagy a világűrben keringő égitestek sokasága? Ha Isten létrehozta, akkor Isten tulajdonai mindezek. – Te is, emberi lény, az Istené vagy, mert te sem magadnak köszönheted létedet, hanem Istennek. Isten szolgálata, ez az igazi hivatása minden embernek. Ahogy Szűz Mária a legszentebb az emberek közt, alázatosan beismerte életének legmagasztosabb pillanatában, hogy: „Íme, az Úrnak szolgálóleánya,”, úgy kell mindnyájunknak szóval is megvallanunk, tettekkkel is gyakorolnunk, hogy Istent szolgáljuk minden tehetségünkkel és minden tudásunkkal. Ha nem tesszük, eltévesztettük igazi hivatásunkat, és kárhozatunkba rohanunk.

2. Isteni jelenlét

Nincs az a hely, ahol az Isten ne volna jelen, nincs az a zuga a világnak, nincs az a magassága az egeknek, nincs az a mélysége a pokolnak, ahol az Isten jelen ne volna. Mindenütt és mindenben ott van a teljes Isten, nem egy része, nem egy darabja, hanem a teljes, imádandó, hatalmas, szent és igazságos Isten. Ott van mindenütt, és így az Istennek a tekintete is rajta van mindenkin minden pillanatban.

Fenntart Isten mindent a térben, mert azonnal megsemmisülne minden, ha Isten közreműködése nem volna mindennel, ami van. Minden fűszállal, mely kinő a földből, az Isten maga is ott van és támogatja azt a piciny kis növénykét, hogy képes legyen a magból kicsírázni. A tengernek a hullámai között is ott van Isten, és nélküle nem volna képes a szikla ellen verődni a habzó, tajtékozó tengerhullám. A Nap nem volna képes az ő sugarait szétbocsátani és melegíteni, ha nem volna Isten ott, és nem kísérné azokat a sugarakat minden pillanatban, abban a végtelennek látszó útjában a Földig. Ha pedig így van ez az

életben, illetve értelmetlen lényekkel, mennyivel inkább így van ez az élő és gondolkodó lényeknél, mint az embernél. Nem volnánk képesek kisujjunkt megmozgatni anélkül, hogy Isten ebben közre ne működné. Minden egyes funkciója testünknek és lelkünknek mind úgy működik, hogy Isten jelen van, és megengedi, lehetővé teszi, támogatja a mi cselekvésünket. Isten a világnak alkotója, és ha egyszer megalkotta a világot, fenn is tartja. Velünk az Isten minden pillanatban, nem tudjuk elkerülni, mert itt van Ő kegyelmi tevékenységével, hogy a jóra ösztökéljen, a rossztól visszatartson.

3. Természet

Az élettelen és értelmetlen világnak is vannak törvényei. A természetnek minden tüneténe alkalmas arra, hogy benne Istent, a törvényhozót felismerjük. Az ember elősegíti ugyan szorgos munkával az életnek a növekedését, virágba szökkenését, gyümölcsözését, de az életképességet, az életerőt az Isten törvénye helyezi bele. Hogy igyekszik az emberi elme a természetnek csodáit gépezetekkel utánozni! Szép sikerrel és mégis mennyi gyarlósággal. Figyeljük a szitakötőt, ahogy csillogó, kéztománcos karcsú testével a tó partján ide-oda cikázik. Mily biztossággal száll fel, ereszkedik le! Nem kell se benzin, se begyűjtás, se bűgő turbina, se kormánykerék, megy magától zajtalanul, könnyedén. És az ösztönök, melyek az állatokban léteznek: mily csodálatos törvények! Ahogy a madár fészket rakja ezerféle változatban. Ilyen nem lehetséges az embernél. Az emberben is működnek fizikai törvények. Bölcsék, szépek, célszerűek azok is. De az embert mégsem csak a természeti törvények igazgatják tevékenységében, nemcsak közvetlenül Isten hajtja, hanem értelmes és szabad mivoltja az erkölcsi törvény alá sodorta. Jó és rossz közt választhat. Megismeri a törvényt, mely beleíródott lelke mélyébe, a megismert törvényt követheti vagy nem, de abban a tudatban, hogy a benső hangnak szava ellen tenni rossz, bűn, büntetendő, ennek értelmében tenni pedig jó és jutalmat, dicséretet érdemel. Isten tehát törvényhozó az emberi lélek belső indítása és felvilágosítása révén. Ez tehát a természetes erkölcsi törvény. De hova jutott az ember? A testben lévő ösztönök, az akaratban való gyengeség következtében alantasabb törvény húzza a rossz felé, és a legjobbak közül is hányan elfelejtették Isten szavát és elhallgattatták azt! Ezért ereszkedett Isten az emberhez és kinyilatkoztatta a maga akaratát. Krisztus nem új törvényt hozott, csak a régire építette fel törvényét, csak megnemesítette azt. Alapjául a szeretetet tette Isten és ember iránt.

4. Élet

Komoly az élet mindazzal, ami vele együtt jár, mert hisz az élet kötelességek láncolata. Tehát nem közömbös, hogyan végezzük mindennapi kötelességeinket, hogyan töltjük ki az időt, mint foglalatot: cselekedetekkel, gondolatokkal, elhatározásokkal. Nem közömbös az, hogy mindazt, ami az élethez hozzátartozik, milyen módon használjuk fel: a körülményeket, a külső és belső dolgokat, amik az élettel kapcsolatosak; a keretet, melybe Isten helyezett, és a képességeket, amelyeket Isten, mint talentumokat, belénk helyezett. Igazi kereszténynek lenni, nem gyermekjáték! Komolyak az alapelvek, melyek szerint élnünk kell, a hitigazságok, amelyeket nem lehet mellőzni. Ha egyet kiveszünk, le kell omlania az egész épületnek. Egy életen át, minden nap és minden percben, életben és halálban megőrizni ezeket a változatlan isteni igazságokat, ez komoly dolog. Mégis azt mondja az Úr Jézus: ha nem leszteek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek országába. A gyermekek kicsinységét nem tudjuk utánozni, de a gyermekek lelkületét igen. Ezt akarja az Úr Jézus. Legyen a lelkünkben gyermekded, mely, tiszta, ártatlan hangulat, amely oly kedvessé teszi a gyermeklelket, s amely a tiszta léleknek kisugárzása. A tiszta lelkek számára a komoly élet végén ott van „Amit szem nem látott, fül nem hallott, amit Isten azoknak készített, akik Őt szeretik.”

(rövid csend)

Urunk, adj nekünk erőt, hogy rád figyelő alázattal keressük és megtaláljuk Boldog Vilmos püspök példájára és közbenjárására a saját hivatásunkat, célunkat ezen a földön. Oly sok érdekes, szép feladat áll előttünk. Segíts Urunk bölcsen a tőled kapott értékeink, talentumaink felhasználásával megtalálni azt a közösséget, akik szeretetében, szolgálatában elérhetjük életünk célját ezen a földön.

5. Az irgalom Istene

Isten nemcsak lát, de gondoskodik is. Törődik velünk. Gondját viseli minden embernek, mindegyik értékes, fontos neki. Nem közömbös neki senki és semmi. De nemcsak törődik velünk Isten gondviselő tevékenységével. Többet, sokkal többet tett a világért. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát küldötte, hogy mindaz, aki hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” A Fiú megjelenik a földön szegény gyermek gyanánt, istállóban születik, a jászol szalmája első fekhelye, szegény pásztorok első hódolói. És szelíd engedelmisségben

tölt 30 évet a názáreti otthonban, egyszerű környezetben, kötelességet teljesítve nap mint nap, dolgozva arca verítékével napestig. Végül kilép a nyilvánosság elé, tanítja égi tanait, melyeket evangéliumnak, vagyis az üdv tanának nevez el. Mennyi vigaszt, mennyi gyógyulást, mennyi enyhülést nyújtanak szavai, tettei! És mint vörös fonál, végighúzódik tanításán a szeretet mint legfőbb erkölcsi elv, és a boldogság mint a jó embernek bőséges jutalma földön és égen. Így szeretett minket Isten! Nemcsak így; szenvedni akart, keresztet akart vinni, megostorozott, leköpdösött testét vonszolta fel a Kálváriáig. Míg be nem fejezte a nagy áldozatot a kereszten, ezzel megszerezve az egész világnak a bűnbocsánatot és az engesztelést. Így tehát minden ember külön mondhatja magáról, hogy én érettem szenvedtem és halt meg Jézus Krisztus. Minden egyes ember, minden napján, minden elhatározása alkalmából jut segítő kegyelem, égi támasz az élet göröngyös, meredek útján. Mint gondos atya, úgy neveli az emberiséget, az ő drága gyermekét, mint a szorgalmas és előrelátó kertész, úgy gyomlálja, ássa, ültetgeti tele az emberiségnek talaját és sose fárad bele. Kifogyhatatlan forrásokból árad szüntelen az égi kegyelem az emberszívekbe.

6. Az erényes ember

Ki az erényes ember? Elsősorban az, ki kötelességét mindenkor és mindenben teljesíti. Nem kell ahhoz nagy hivatás, kimagasló tehetség, előkelő származás, vagy jó összeköttetés. „Aki kicsiben hű, az hű a nagyban is – mondja az Úr Jézus -, és aki kicsiben hamis, az nagyban is hamis.” Kötelességet teljesíteni annyi, mint becsülettel elvégezni, amit tenni kell. Az erényes ember szelíd és alázatos. nem keresi a harcot, inkább a békét. Szívesen megbocsájt és legyőzi a hirtelen haragot. De a szelíd és alázatos ember nem gyöngye és gyáva ember! Az igazi erényes ember hős. Nem szégyelli hitét megvallani és hite szerint élni. Nem ijed meg, és nem hátrál, ha mások gúnyolják és megvetik. Hős, mert vállalja az élet bajait és küzdelmeit, a családi élet gondját, a hivatásnak legsúlyosabb feladatait. Ilyen hősök lehetnek nemcsak a katonák a harcmezőn, hanem az anyák a családban, a földművesek a kudarc idején, az orvosok ragályos betegség idején, s ki tudná felsorolni azt a sokféle csendes hőst, ki Istennek áldozza fel életét? (rövid csend)

Urunk segíts, hogy soha ne a csillogó, a világ szemében fontos, nagyra tartott dolgokat keressük, hanem Vilmos püspök példájára és közbenjárására, az akaratod szerinti, testvéreinket szolgáló becsületes munkát válasszuk. Segítség, Urunk hogy a magunk egyszerű názáreti életét élve szeretettel szolgáljunk ott,

ahova hivatásunk, feladatunk állított, és soha ne fordítsunk hátat kényelemből, gyávaságból, álszerénységből, vagy egy tál lencséért azoknak, kiket nagy-nagy szeretettel ránk bízta.

7. A mai kor

A béke szelleme hiányzik a mai emberből. Mert a mai kor szelleme az önzés szelleme. Mindenki csak a maga boldogulását kívánja, követeli, és megfeledekzik arról, hogy a másoknak: egyénnek is, nemzetnek is joga van az élethez. A mai szellem önmagának csak jogokat igényel, másokra csak kötelességeket ró. A mai kor az öklével szerez jogot, és csak azt az igazságot fogadja el, mely önös vágyainak megfelel. Gyűlölet, irigység, kevélység és élvezetvágy a mai világ tartalma, de ilyen lelkiülből csak összeütközések, harcok, öldöklő háborúk származhatnak. Isten nélkül felülkerekedik minden, ami szétválaszt. Isten nélkül széthull az emberek legszebb társadalma a család, és bomlik, romlik, csavargóvá aljasodik Jézus kedvence, a gyermek. Isten nélkül még az egyén sem egy. Széthull és pártokra szakad ugyanabban az emberben a test és a lélek, az ész és a szív, az értelem és az érzélem. A józanság ellen lázadznak tüzes szenvedélyek, a szeretet ellen forrong a vak gyűlölet, az alázatot legyőzi a gőg, a tisztaságot beszenyeezi a rút, piszkos testiség. Hová tévedt a világ Krisztustól? Valóban a sátán uralma van ezen a földön, és nem a Béke Fejedelmévé, akit a szép szeretet anyja szült erre a világra. Mária a jobbik részt választotta. Ő a békét, a szeretet választotta, ezért jutott neki az öröm, mint soha el nem múló égi örökség. Ha Isten pártján állunk, akkor nekünk is a békét kell szolgálnunk. Belső csend, fegyelem, nyugalom, törvénytisztelet az az erő, mely legyőz minden ellenséget és kivívhatja az igazi és tartós békét.

8. Békétlenség

Nyugtalanság, békétlenség zavarja állandóan a földi életet. Elemi csapások zúdulnak ránk. Viharfelhők fenyegetnek, félünk a zúgó zivatartól, a hömpölygő ártól, a cikázó villámtól, a dübörgő égiháborútól. De nincs béke nemcsak a természeti erők miatt. Félünk, egyik a másiktól. Az irigység, a harag, a hiúság, a kevélység ellenségessé teszi az embert az emberrel szemben. Pedig a béke a legszebb kincse a léleknek és a legvégső célja mindennek.

Ahogy minden harmatcsepp, mely lehuell a virágsziromról, minden forrás, mely előbújik a szikla mélyéből, minden csermely, mely mohás köveken szalad lefelé, minden patak, mely

réteket öntöz, minden folyó, mely országoknak határt szab és széles hátán kincseket visz városokba és falvakba – minden csöppjével a tenger felé igyekszik, úgy fut, szalad, törtet minden élőlény a béke állapota felé. A békéért jött Jézus a földre. Megjelenésekor az angyalok a béke énekét zengték bölcsődalként, és halála után testamentumként a békét hagyta rá tanítványaira.

Az irgalmasság cselekedetei (ima)

*Ha tányérodrol az éhezőknek is jut még egy falat,
ha korsód alján a szomjazónak egy kis víz még maradt,
ha télen szegény didergőre terítéd köpenyed,
ha a fáradt utasnak az ágyad is megveted,
ha a bűnös fogolyért mondasz egy jó imát,
ha beteg testvérednek hűsítéd homlokát,
ha egyedül maradtál, s már senki sincs veled,
akivel jót tettél, az majd eltemet.*

Az erkölcsi bajok pedig bennünk vannak, a mai kor embereiben. A mindig több utáni vágy hajtja, úzi őket, teszi egymásnak ellenségévé. Mindig több a föld gyümölcseiből, a vagyonból, a dicsőségből, a hatalomból, az örömből, az élvezetekből. A tiltott gyümölcsök utáni vágy teszi még inkább nyugtalanná az embert.

Isten tíz parancsa, a Krisztus által szeretetre alapított erkölcsi rend helyreállítása, ez a béke. Egyet kellene belátniuk az embereknek, hogy minden vágy, mely az emberben él, Istenben, csak benne találja kielégülését: az igaz, a szép, az öröm, az élvezet, az erő, a biztonság iránti vágy mind a nagy honvágy Jézus felé.

Csendesedj el... (ima)

Ha barát kell, a legjobb barátod leszek. Ha magányra vágysz, én a csönded leszek és ember leszek, mert emberre vágysz ki szeret, ki elfogad, s kit igaznak látsz. Legyen a REMÉNY eszköz a kezünkben, amely segít ébren tartani szívünkben a HIT, a SZERETET és a BÉKE lángját!

(rövid csend)

Más bűne nem jogosít fel bennünket arra, hogy letérjünk a szeretet útjáról. Add Urunk, hogy bármi is történik körülöttünk, mi Boldog Vilmos püspök példájára és közbenjárására meg tudjuk őrizni emberi méltóságunkat, élő hitünket, erőt adó reményünket, és mindenki felé fényt, jóságot árasztó őszinte szeretetünket.

9. A hívő ember

A hitetlenség gyöngeség, a hit erő! Mily bátor léptekkel halad az élet útján a hívő ember! Tudja, miért él. Ha szegény, ha gazdag, ha tudós, ha tudatlan, Istentől van, az Ő gyermeke, királyi gyermek, Isten felé megy, leggazdagabb örökség az övé. Érte élt az Üdvözítő, érte halt meg a keresztfán. Érte van egyház, templom, bűnbocsánat, kegyelem, áldás. A hívő ember el nem bizakodik, ha jól megy sorsa, el nem csügged, amikor bajok, csalódások érik. Tudja, hogy minden hivatásban Istent szolgálja, és minden cselekedetével, akármilyen szerény legyen az, nagy érdemeket szerez, örök értékű kincseket gyűjt. Nyugodtan halad előre az élet útján, mert tudja, hogy az örök haza felé indult el a keresztségben, és annak irányába halad minden percével.

Isten szépségét csak az láthatja meg, aki maga is lelkileg szép. – Lelkileg szép annyi, mint tele lenni jósággal és békével. Az Isten köntöse, melyet a keresztség szerzett: ez a lelki szépség; az Isten iránti szeretet: ez a lelki szépség; az emberek iránti jóság: ez a lelki szépség; a benső összhang és egyensúly, mely békét, mosolyt, derűt támaszt: ez a lelki szépség. A bűnnek legyőzése, a rosszon való diadal, a kísértés ellentmondása, a tisztaság megőrzése: ez a szépsége a léleknek. Érdemes ezért a lelki szépség után epedni és azt meg is szerezni. Mennyit fáradoznak az emberek, hogy testüket széppé tegyék – hát azon munkálkodik-e bennetek a Szentlélek, hogy bensőleg széppé váljatok? Együtt dolgozzatok, fáradozzatok ezért! Ha le is kell mondani némelykor testi vágyakról, benső indulatokról, gyűlöletről és bosszúról, kapzsiságról és hiúságról, érdemes megvívni ezt a harcot a lelki szépségért és azért a szépséges országért, amelybe Isten hívja azokat, akik az igazi szépségre vágnak.

10. A templom

A templomban él az Úr az egyház által. Nem maradtunk árván Jézus mennybemenetele után, hisz a Szentlélek fuvallata létrehozta az egyházat, mely a titokzatosan továbbélő Jézus, az egyházat, mely leginkább a templomban árasztja jótékony kegyelemáradatát. Velünk az Úr Jézus a templomban, hogy innét elkísérjen az élet útján.

Miért épít a keresztény ember templomot, kápolnát? Hogy benne és általa mindjobban alapozza, építse és ékesítse saját testének templomát. „nem tudjátok – mondja az apostol – hogy Isten temploma vagytok és Isten lakozik bennetek?”

De egy másik ház is épül, ha Isten házáat szereted. Ez a Te családi otthonod. Ott rakod le alapját, amikor jámbor és tiszta szívvel készülsz a családalapításra; ott készül igazi alépitménye, amikor a házasság megszentelt frigyére lépsz. Odaviszed örvendezve szent hitvesi szerelmed gyümölcseit, újszülött gyermekeidet, hogy újraszülessenek a kegyelemben. Ott kérsz vasárnap áldást a hétköznap munkájára, oda térsz be, ha időd engedi, hogy új erővel álljad a harcot házadért, családadért. És imáddal templommá avatod ezt a családi fészket, életed nemes példájával az erénynek iskolájává teszed. A jámbor ember, a tisztas asszony, a szeretetre méltó gyermek koszorúja Isten előtt kedves, emberek szemében tiszteletre méltó. És az a sok-sok lélek, ki Istent hordja magában, az a sok család, mely a názáreti háznak mása, együtt még nagyobb dómot épít. Az Anyaszentegyház nagy templomát. Minden megkeresztelt lélek egy-egy kő, vagy téglá benne és amely maga Krisztus, az Ő titokzatos teste. (rövid csend)

Urunk! Szeretteink, barátaink iránti kitartó ragaszkodásért imádkozunk. Add meg, hogy papjaink, orvosaink, a tanárok, mesteremberek, népünk minden gyermeke ne csak a megélhetésének forrását lássa az embertársaiban, kikkel neki élni, alkotni adatott, hanem Boldog Vilmos püspök példájára és közbenjárására mi is tudjunk a környezetünkben élőkkal egy családot alkotni, kikkel jó együtt imádkozni, dolgozni, de ünnepelni is, kikkel szeretettel megoszthatjuk bánatunkat, de a nagy örömnépeinket is.

11. Oltáriszentség

Az Oltáriszentség a mi drága kincsünk, mely állandósítja az Úr Jézus jelenlétét. Mily érték, hogy templomaink nem csak imaházak, de valóságban Isten házai, Isten sátrai az emberekkel együtt. Fölhasználjuk-e vajon ezt a nagy kincset kellőképpen? Boldog az az ember, aki templom közelében lakhatik és bármikor beléphet a templom ajtaján, hogy egy pillanatra legalább megpihenjen az élet zakatoló útján, és köszönthesse az Urat, akinek a szíve ott dobog értünk a tabernákulumban.

12. Ima

Az imádság: emelkedés Isten felé; van, aki tipegő gyermekléptekkel halad vele, van, aki az élet terheit hordozó vontatott járással igyekszik előre az Isten felé, mások a hegymászó embernek férfias, meggondolt, lassú lépteivel mennek felfelé az Úr irányába, ismét mások szaladva sietnek oda, mint a jó barát barátjának karjaiba, és végül vannak, kik a tökéletes embernek angyalszárnyain röpködnek az Ég Urához. Az emberi nagyság és lelkierő fokmérője az imádság. Nagy hatalom az ima, mert millióknak közösségét mozgósítja egy táborba. Imádkozik az egyház. És nagy hatalom az ima, mert meghallgatja az Úr. Mert áthatol a fellegeken, és eljut az Úr zsámolyához, és mert minden imádság, mely Krisztus nevében történik, az Ő szent vérének illatát, kenetét árasztja magából, és mivel mindegyik, mint Krisztus szívéből áradó tömjénfüst, mint az Ő áldozatának füstje, száll az ég felé, azért hallgatja meg mindegyiket Isten, és teljesíti mindegyiket a maga kifürkészhetetlen, végtelen bölcsessége és kimeríthetetlen, kifogyhatatlan jósága szerint.

13. Család

A család az imádság szellemével legyen tele, amilyen az Úré is volt. Tele kell legyen szorgalommal, munkával, és tele kell legyen azzal a kiegyensúlyozott, összhangzatos lelkülettel, amely békét ad az ember szívének, mert ha van itt a földön még valami, ami a mennyországnak egy maradéka, akkor az a családi fészek az, amelyben Krisztus szelleme lakik. A názáreti ház valóban egy kis mennyország volt a földön. Minden egyes családi körben legyen valami ebből a tiszta, imádságos, szeretettől áthatott szellemből, erre mindenkinek törekednie kell, hogy családját a názáreti ház szelleméhez igazítsa. Ha ez így volna legalább az összes keresztény családban itt a földön, akkor egészen megváltozna a föld színe!

14. Hazaszeretet

Szent és szép érzelem a haza iránt való szeretet. Erre tanított minket az üdvözítő Jézus, aki hazája földjét szerette, aki hazája fővárosát keserves könnyekkel megsiratta. Amikor Isten a negyedik parancsban sürgeti a szülők iránti szeretetet, a felsőbbbségek iránti engedelmisséget, akkor a haza iránti meleg érzelmet nemcsak helyesli, hanem sürgeti és üdvösnek tartja. Az egész erkölcsi magatartás szempontjából nagyon fontos, hogy az ember valahogy otthon érezze magát, ne legyen gyökértelen, hontalan. A családoknak és az

egyéneknek a hazában való meggyökerezése az ember jellemének is állandóságot, határozottságot, felelősségérzetet ad, ami az egész emberi társadalom szempontjából rendkívül fontos. Hogy itt, Magyarországon, egy szellem legyen, egy lelkiület, Krisztus lelkiülete, a magyar történelmi múltnak levegője, ezért legyünk mindannyian lelkes apostolai a magyar szentek tiszteletének. Ők hősei voltak katolikus hitünknek, és nagyjai hazánknak, akik közbenjárásukkal el tudják érni, hogy ott és akkor, amikor szertefoszlanak a reménységek, égi közbenjárásukkal kiküzdjék ennek az országnak virulását, fejlődését. Hogy egy szép országban, egészséges társadalmi viszonyok mellett, és Isten akarata szerint való gazdasági fejlődésben, a szellemi műveltségnek állandó nagyobbodása mellett az országnak szellemisége, erkölcsi felfogása, hite növekedjék, hogy igazán boldog nép lakja ezt a hazát.
(rövid csend)

Add Urunk, hogy ne csak céljaink legyenek, hanem Vilmos püspök példájára és közbenjárására szép céljainkat kitartó, becsületes tanulással, munkával el is tudjuk érni. Add Urunk, hogy az életutunkon felmerülő nehézségeket legyőzve, önmagunkat fejlesztve felnőjünk oda, hogy családunk, népünk és egyházunk számára áldássá, ajándékká váljunk. Segíts, hogy soha ne azt nézzük kishitűen, hogy eddig mit értünk el, hanem azt, hogy tanulással, önmagunk képésével, Istennek, embertársainknak segítségét felhasználva mivé válhatunk.

15. Mária

Mária Isten gyermeke volt, kedves, egészen szép a Teremtő szemében. Malaszttal teljes volt már akkor is a teljes Szentháromság kegyeltje. Isten az Ő mindenható erejével ragadta ki ezt az egy lelket az eredeti bűnnek sorsa elől, Isten vértette fel ezt az egy lelket a lelki tisztaságnak legyőzhetetlen vértetével. Úgy, ahogy volt, ellenkezésben állott a bűnnel. De ez a rettenthetetlen ellenfele a bűnnek mégis irgalmas anyja és menedéke a bűnös embernek. Mert annyira közel áll az Üdvözítő szívéhez, azért érez könnyöretet a vétekbe esett emberrel szemben. Az irgalmas samaritanusnak, a jó pásztornak, az isteni áldozati báránynak ki volna hűségesebb követője, mint Mária? Szent Fiával együtt mondja: „nem kívánom a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen”. Az isteni irgalommal együtt ő is jobban örül az egy megtértnak, mint kilencvenkilenc igaznak. Mert minél bölcsebb, minél szentebb valaki, annál jobban képes összeegyeztetni lelkében a bűn gyűlöletét és a bűnös ember iránti szeretetet. Nekünk a Szeplőtelen Szűz iskolájába kell járnunk, hogy elsajátítsuk

e kettős erényt. Se a magunk lelkében, se a közéletben ne alkudjunk meg a bűnnel! „Senki két úrnak nem szolgálhat... nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”

16. Misszió

Isten nekünk missziót adott, küldetést, amely abban áll, hogy vigyük az Ő üdvét, az Ő békéjét az embertársakhoz. A felebaráti szeretetnek fokozatai vannak, melyek az énből indulnak ki és fokmérőjük a helyes önszeretet. Egymást elsősorban becsülni kell. Becsülje az egyik a másokban azt a hivatást, amelyet magunkban oly értéknek tartunk. Becsüljük meg a másokban is azt, amit saját magunkban becsülünk! Becsüljük meg azt a sok értéket, amelyet az Isten kegyelme adott és amelyet mindegyiknek a jóakarata fejlesztett a szívben és lélemben. Másodszor segítsük egymást. Mert Krisztusért történik és a felebarátért. De még sokkal fontosabb, hogy megsegítsük testvéreinket akkor, ha szomorúság, bánat, lelki probléma sújtja őket, segítsük, vigasztaljuk, bátorítsuk és biztassuk őket! Adjunk egymásnak jó példát, úgy a munkában, mint az imádságban, mint a szenvedéseknek és bajoknak elviselésében, mint a különféle erények gyakorlásában. Egyik a másikkal terhét hordozza és így fogjátok teljesíteni Krisztusnak példáját. (rövid csend)

Záróima

Mint Isten gyermekei, járjátok hát az élet útját, mint engedelmes gyermekei, tartsátok meg parancsait, mint szerető gyermeki, bízzatok benne, hogy Istennel, Istenben, Isten által szép és boldog legyen életetek itt a földön, és mindenkor szép egykor a mennyei hazában. Ámen.